

۱۴۰۵ شماره چاپ
۵۱۴ شماره ثبت

جمهوری اسلامی ایران
 مجلس شورای اسلامی

دوره هشتم - سال سوم
تاریخ چاپ ۱۳۸۹/۱۲/۱۷

دوفوریتی

طرح اصلاح قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹

دوفوریت این طرح در جلسه علنی روز سه شنبه

مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۷ به تصویب رسید.

معاونت قوانین

با اسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

با تصویب قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ اکثریت دستگاههای مشمول قانون با برنامه‌ریزی و پیگیریهای لازم

توسط معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی مقدمات اجرای قانون را فراهم و

در گام اول مبادرت به گردآوری قوانین و مقررات حوزه خود نموده‌اند، تا

گامهای بعدی مقرر در قانون مزبور را بردارند. در این مرحله مشخص شد که

باید بالغ بر یکصد و هفتاد هزار جزء قانون شامل (ماده، بند، تبصره، بخش، شق

و قسمت) با دوهزار مبحث، تنقیح شود. از آنجا که برخی از دستگاههای مشمول

علی‌رغم تلاش‌های مقتضی به لحاظ نداشتن زیرساختهای مناسب و ساز و کار

اجرائی لازم نمی‌توانند ظرف مدت مقرر در قانون (شش ماه) به تکلیف قانونی

خود عمل نمایند و از طرفی حرمت قانون ایجاب می‌نماید همواره رعایت شده

و هیچ توجیهی برای نقض آن وجود نداشته باشد. بنابراین چون زمان اجرای

تبصره بند (۱) ماده (۳) قانون در حال انقضاء است و همچنین معددی از

دستگاهها در لزوم همکاری با معاونت قوانین در امر تنقیح، مشمول قانون نسبت

به خود و همکاری سازمان بازرگانی کل کشور ایجاد تردید می‌نمایند، از طرفی

معاونت قوانین مصمم است این امر خطیر و مهم را که در تاریخ قانونگذاری

کشور بی‌نظیر و حیاتی است در دوره هشتم مجلس شورای اسلامی به سامان

برساند. لذا طرح اصلاح قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور با قید
دو فوریت جهت طی مراحل قانونی به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

دلخوش - قربانی - بائوج لاهوتی - امین شعبانی - میرخلیلی - رحیمی -
سیدنجیب حسینی - جواد کریمی - رجائی - فرهمند - ذوالانوار - خالقی -
وکیل سپه - غضنفر آبادی - محمد رضا رضایی - آرین منش - عزت الله دهقانی -
کیخا - قوامی - بروجردی - ملکشاهی راد - مفتح - سلیمانی - عباس پور تهرانی فرد -
بابا احمدی - سقایی - کواکیان - خباز - دلاور - هدایت خواه - یحیی زاده -
ناصری - حسینعلی شهریاری - قاضی زاده - فرهنگی - عبدالرضا مرادی

طرح اصلاح قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹

ماده واحده - متن زیر جایگزین تبصره بند (۱) ماده (۳) قانون تدوین و
تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ می‌گردد و از تاریخ تصویب،
لازم الاجراء است.

تبصره - کلیه دستگاههای موضوع مواد (۵) و (۱۱۷) قانون مدیریت
خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ و قوه قضائیه به استثناء مراجع مذکور در
تبصره ماده (۲) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور موظفند اقدامات
زیر را انجام دهند:

الف) تا پایان تیرماه ۱۳۹۰ کلیه قوانین مرتبط با حوزه خود را که تا پایان سال ۱۳۸۹ به تصویب رسیده است تنقیح نمایند و بالاترین مقام دستگاه ضمن اعلام قوانین معتبر خود قوانین و اجزاء قانون که نسخ صریح، ضمنی و یا موضوع آنها متفاوت شده است را با ذکر دلایل و جهات آن به معاونت برای اجرای قانون ارائه نمایند.

ب) تا پایان مهرماه ۱۳۹۰ ضمن تطبیق قوانین خود با سیاستهای کلی نظام ابلاغی از سوی مقام رهبری موارد مغایر را با ذکر دلایل و جهات به معاونت اعلام نمایند.

ج) تا پایان اسفند ۱۳۹۰ با همکاری معاونت حقوقی ریاست جمهوری کلیه تصویب‌نامه‌ها، آین‌نامه‌ها و دستورالعملها و به‌طور کلی مقررات مربوط به خود را تنقیح نمایند و با شناسایی موارد نسخ صریح، آنها را از مجموعه مقررات حذف و موارد نسخ ضمنی، زائد، متروک و موضوع متفاوت شده را مشخص و برای تنقیح به مراجع تصویب کننده ارسال کنند.

د) کلیه دستگاههای مشمول این تبصره موظف به همکاری با معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی برای تنقیح قوانین مرتبط با خود می‌باشند و نیز معاونت و دستگاههای مشمول می‌توانند برای تنقیح قوانین و مقررات از ظرفیت کارشناسی دستگاههای اجرائی و قضائی و همچنین اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی با تمایل آنها استفاده کنند.

سوابق

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور
مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

فصل اول - کلیات

ماده ۱- به موجب این قانون تدوین و تنقیح قوانین کشور به عهده معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی که به اختصار معاونت نامیده می شود به شرح مندرج در این قانون می باشد.

تصریف - اعمال وظایف این معاونت شامل حیطه اختیارات تقنی نمایندگان مجلس شورای اسلامی نمی باشد.

ماده ۲- کلیه دستگاههای حکومتی که مقررات وضع می کنند از قبیل هیأت دولت، شورای عالی انقلاب فرهنگی، هیأت عمومی دیوان عالی کشور، هیأت عمومی دیوان عدالت اداری همچنین دستگاههایی که مقررات آنها لزوم اجراء دارد، موظفند تمام مصوبیات خود را جهت اعمال این قانون به مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.

تصریف - مجلس خبرگان، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی امنیت ملی و شورای نگهبان از شمول این ماده مستثنی می باشند.

فصل دوم - وظایف

ماده ۳- وظایف معاونت در امور تنقیح به شرح زیر است:

۱- تنقیح کلیه قوانین کشور و اعلام قوانین معتبر و حاکم از راههای زیر:

۱-۱- جمع آوری و تفسیک و طبقه بندی موضوعی قوانین کشور و تهیه و تنظیم فهرست های موضوعی؛ تاریخی و سایر موارد.

۱-۲- تشخیص تعارضات موجود در مقررات و اعلام آن به مرجع تصویب کننده جهت اقدام قانونی.

۱-۳- تشخیص مقرراتی که موضوع آنها متنفی شده است و اعلام آنها به مرجع تصویب کننده جهت اقدام قانونی.

- ۱- تهیه پیشنهاد جهت نسخ قوانینی که موضوع آنها متفاوت با نسخ ضمنی شده و ارائه آن به هیأت رئیسه مجلس جهت طی مراحل قانونی.
- ۲- شناسایی موارد نسخ صریح شخصی و اعمال آنها در مجموعه‌های تدقیق شده و ارسال به روزنامه رسمی جهت انتشار.
- ۳- اعلام قوانین و مقررات مغایر با سیاستهای کلی نظام که توسط مقام معظم رهبری ابلاغ شده یا می‌شود به مجمع تشخیص مصلحت نظام و هیأت رئیسه مجلس جهت اطلاع و اقدام قانونی.
- ۴- تهیه شناسنامه برای کلیه قوانین و مقررات کشور.
- ۵- تبصره- تمام دستگاههای حکومتی و عمومی موضوع ماده (۲) این قانون موظفند ظرف ششم ماه پس از لازم‌اجراء شدن این قانون کلیه مقررات مصوب خود را تدقیق نموده و به‌طور مستمر ادامه دهند همچنین ظرف ششم ماه پیشنهاد تدقیق کلیه قوانین مربوط به خود را به معاونت ارسال نمایند. این معاونت می‌تواند حین بررسی از کارشناسان دستگاه مذبور دعوت به عمل آورد.
- ۶- پاسخ به استعلامات هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی؛ نمایندگان؛ دولت و شورای عالی استانها.
- ۷- تبصره- مهلت پاسخ به استعلامات در مورد طرحها و لوایح دوفوریتی بیست و چهار ساعت و یک فوریتی چهل و هشت ساعت و در موارد عادی یک هفته خواهد بود.
- ۸- تدوین شیوه نامه نگارش طرحها و لوایح بر اساس چهارچوبهای علمی و تعریف لغات تخصصی مورد استفاده در موضوعات مختلف جهت استفاده قانونی دستگاههای حکومتی به گونه‌ای که تغییر در مراد مقتن نباشد.
- ۹- انتشار مجموعه‌های تدقیق شده موضوعی تخصصی به صورت کتب و نسخ الکترونیکی.
- ۱۰- ویراستاری مصوبات مجلس و کمیسیونها قبل از تصویب نهایی بدون تغییر در مراد مقتن برابر آئین نامه داخلی مجلس.
- ۱۱- اطلاع رسانی قوانین.
- ۱۲- شناسه گذاری (کدگذاری) قوانین و اصلاح فصول و شماره مواد آن بدون تغییر در متن آن بعد از اقدامات تدقیقی.

۸- ارائه مشاوره حقوقی و تقنینی به رئیس؛ اعضاء هیأت رئیسه؛ کمیسیونها و نمایندگان مجلس.

ماده ۴- نمایندگان مجلس شورای اسلامی، دولت و شورای عالی استانها قبل از تقدیم طرح یا لایحه به مجلس درخصوص امور زیر از معاونت استعلام می‌نمایند این استعلام مانع طی مراحل تصویب طرحها و لوایح نخواهد شد:

- ۱- وجود قوانین متعارض یا مرتبط با طرح و لایحه پیشنهادی.
- ۲- انطباق طرح و لایحه پیشنهادی از نظر شیوه نگارش تخصصی قوانین.
- ۳- لزوم یا عدم لزوم قانونگذاری در موضوع یاد شده.
- ۴- انطباق طرح و لایحه با آئین نامه داخلی مجلس؛ قانون برنامه؛ سند چشم انداز؛ سیاستهای کلی نظام و استاد بالا دستی.

تبصره ۱- نظر معاونت در مورد طرحها و لوایح به همراه طرح یا لایحه پیشنهادی تقدیم مجلس خواهد شد تا نمایندگان در جریان آن واقع شوند.

تبصره ۲- چنانچه در مورد موضوعات فوق استعلام نشده باشد هیأت رئیسه نظر معاونت را استعلام می‌نماید.

ماده ۵- معاونت موظف است حداکثر یک سال پس از اجرائی شدن هر قانون گزارشی از نحوه اجراء و موارد ابهام، اجمالی، تعارض، نقص و هرگونه ایراد اجرائی آن را به رئیس مجلس؛ دولت، شورای عالی تنقیح و کمیسیونهای ذی ربط مجلس تقدیم و پیشنهاد اصلاحی لازم برای رفع تقایص یاد شده جهت اقدامات قانونی ارائه نماید.

ماده ۶- از ابتدای سال ۱۳۹۰، چاپ و انتشار مجموعه قوانین تنها با تأیید معاونت قوانین مجلس امکانپذیر است.

تبصره- روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران از شمول این ماده مستثنی می‌باشد.

ماده ۷- به منظور اطلاع رسانی عمومی درباره آخرین قوانین و مقررات مصوب، پایگاه اطلاع رسانی در مجلس شورای اسلامی تشکیل می‌شود این معاونت موظف است در اسرع وقت اقدام به انتشار قوانین از طریق پایگاه اطلاع رسانی مجلس نماید.

فصل سوم - مسائل متفرقه

ماده ۸- به منظور اجراء صحيح این قانون شورای عالی تتفیع قوانین مرکب از اشخاص زیر تشکیل می گردد:

الف- رئیس مجلس شورای اسلامی بعنوان رئیس.

ب- معاون حقوقی رئیس جمهور.

ج- یکی از معاونان رئیس قوه قضائیه.

د- معاونان قوانین و نظارت مجلس.

دیپرخانه شورا بر عهده معاونت می باشد.

تصمیمات شورا جنبه مشورتی برای رئیس مجلس خواهد داشت.

ماده ۹- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر وزارتخانه ها، دستگاهها و مؤسسات دولتی موقوفه

دونسخه از کتب و نسخ الکترونیکی منتشر شده حقوقی و مجموعه قوانین و مقررات خود را

برای معاونت ارسال نمایند.

ماده ۱۰- قانون تشکیل سازمان تنقیح و تدوین قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۵۰/۱۲/۲۹ و

اصلاحات بعدی و آئین نامه های آن نسخ می گردد.

ماده ۱۱- دستورالعمل اجرای این قانون به تصویب رئیس مجلس می رسد.

ماده ۱۲- این قانون از تاریخ تصویب لازم الاجراء می باشد.

تبصره بند (۱) ماده (۳) قانون تدوین و تتفیع قوانین و مقررات کشور

مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵

ماده ۳- وظایف معاونت در امور تنقیح به شرح زیر است:

۱- تنقیح کلیه قوانین کشور و اعلام قوانین معتبر و حاکم از راههای زیر:

۱- جمع آوری و نفیک و طبقبندی موضوعی قوانین کشور و تهیه و تنظیم فهرست های

موضوعی؛ تاریخی و سایر موارد.

۱- تشخیص تعارضات موجود در مقررات و اعلام آن به مرجع تصویب کننده جهت اقدام قانونی.

- ۱-۳- تشخیص مقرراتی که موضوع آنها متغیر شده است و اعلام آنها به مرجع تصویب گشته
جهت اقدام قانونی.
- ۴- تهیه پیشنهاد جهت نسخ قوانینی که موضوع آنها متغیر یا نسخ ضمیث شده و ارائه آن به
هیأت رئیسه مجلس جهت طی مراحل قانونی.
- ۵- شناسایی موارد نسخ صریح شخصی و اعمال آنها در مجموعه‌های تنقیح شده و ارسال به
روزنامه رسمی جهت انتشار.
- ۶- اعلام قوانین و مقررات مغایر با سیاستهای کلی نظام که توسط مقام معظم رهبری ابلاغ
شده یا می‌شود به مجمع تشخیص مصلحت نظام و هیأت رئیسه مجلس جهت اطلاع و اقدام قانونی.
- ۷- تهیه شناسنامه برای کلیه قوانین و مقررات کشور.
- تبصره- تمام دستگاههای حکومتی و عمومی موضوع ماده (۲) این قانون موظفند ظرف شش ماه
پس از لازم‌اجراء شدن این قانون کلیه مقررات مصوب خود را تنقیح نموده و به‌طور مستمر
ادامه دهند همچنین ظرف شش ماه پیشنهاد تنقیح کلیه قوانین مربوط به خود را به معاونت ارسال
نمایند. این معاونت می‌تواند حین بررسی از کارشناسان دستگاه مذبور دعوت به عمل آورد.
- ۲- پاسخ به استعلامات هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی؛ نمایندگان؛ دولت و شورای عالی استانها.
تبصره- مهلت پاسخ به استعلامات در مورد طرحها و لوایح دوفوریتی بیست و چهار ساعت و
یک فوریتی چهل و هشت ساعت و در موارد عادی یک هفته خواهد بود.
- ۳- تدوین شیوه نامه نگارش طرحها و لوایح بر اساس چهار چوبهای علمی و تعریف لغات
تخصصی مورد استفاده در موضوعات مختلف جهت استفاده قانونی دستگاههای حکومتی
به گونه‌ای که تغییر در مراد مقتن نباشد.
- ۴- انتشار مجموعه‌های تنقیح شده موضوعی تخصصی به صورت کتب و نسخ الکترونیکی.
- ۵- ویراستاری مصوبات مجلس و کمیسیونها قبل از تصویب نهایی بدون تغییر در مراد مقتن برابر
آئین نامه داخلی مجلس.
- ۶- اطلاع رسانی قوانین.

۷- شناسه گذاری (کد گذاری) قوانین و اصلاح فصول و شماره مواد آن بدون تغییر در متن آن بعد از اقدامات تحقیقی.

۸- ارائه مشاوره حقوقی و تحقیقی به رئیس؛ اعضاء هیأت رئیسه؛ کمیسیونها و نمایندگان مجلس.

ماده (۵) قانون مدیریت خدمات گشتوی

۱۳۸۶/۷/۸ مصوب

ماده ۵- دستگاه اجرائی : کلیه وزارت‌خانه‌ها، مؤسسات دولتی ، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی ، شرکتهای دولتی و کلیه دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران ، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانکها و بیمه‌های دولتی، دستگاه اجرائی نامیده می‌شوند.

ماده (۱۱۷) قانون مدیریت خدمات گشتوی

۱۳۸۶/۷/۸ مصوب

ماده ۱۱۷ - کلیه دستگاههای اجرائی به استثناء نهادها، مؤسسات و تشکیلات و سازمانهایی که زیرنظر مستقیم مقام معظم رهبری اداره می‌شوند، وزارت اطلاعات، نهادهای عمومی غیردولتی که با تعریف مذکور در ماده (۳) تطبیق دارند، اعضاء هیأت علمی و قضات، هیأتهای مستشاری دیوان محاسبات، شورای نگهبان، مجمع تشخیص مصلحت نظام و مجلس خبرگان رهبری شامل مقررات این قانون می‌شوند و درخصوص نیروهای نظامی و انتظامی مطابق نظر مقام رهبری عمل می‌شود.

تبصره ۱- حقوق و مزایای قضات تابع قانون نظام هماهنگ پرداخت کارمندان دولت مصوب ۱۳۷۰ می‌باشد و جدول موضوع ماده (۱۴) قانون مذکور در خصوص اعداد مبنای گروه آنان به ترتیب به (۱۲) و (۲۰۰) افزایش می‌یابد.

تبصره ۲ - به قضات نظامی سازمان قضائی نیروهای مسلح در مدتی که در پستهای قضائی انجام وظیفه می‌نمایند، معادل مابه التفاوت مجموع دریافتی آنان تا هشتاد درصد (۸۰٪) حقوق و مزایای

مستمر قضات همتراز دادگستری فوق العاده ویژه پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳- در صورت موافقت فرماندهی کل قوا برای برخورداری کارکنان نیروهای مسلح از مقررات فصل دهم و سیزدهم این قانون، حداقل و حداقل‌تر دریافتی آنان با رعایت مقررات ماده (۱۳۶) قانون آجا، امتیازات متعلقه به شغل و شاغل با توجه به کیفیت خاص خدمتی در نیروهای مسلح با ضریب (۱/۲) محاسبه و پرداخت می‌گردد.

کارمندان نیروهای انتظامی کماکان از فوق العاده سختی کار طبق مقررات استخدامی این نیرو علاوه بر فوق العاده‌های مذکور در فصل دهم این قانون برخوردار می‌باشند.

تبصره ۴- کارمندانی که با رعایت ماده (۱۲۴) مطابق قانون کار جمهوری اسلامی ایران در دستگاههای اجرائی اشتغال دارند از شمول این قانون مستثنی می‌باشند.

تبصره ۵- کارمندان سیاسی و کارمندان شاغل در پستهای سیاسی وزارت امور خارجه مشمول مقررات تشکیلاتی، استخدامی، مالی و انضباطی وزارت امور خارجه مصوب ۱۳۵۲ می‌باشند و کارمندان غیرسیاسی شاغل در پستهای پشتیبانی از این قانون تبعیت خواهند نمود.

اصلاح ماده (۱۱۷) قانون مدیریت خدمات کشوری

تذکر مهم روزنامه رسمی:

به تاریخ هفتم بهمن یکهزار و سیصد و هشتاد و شش (۱۳۸۶/۱۱/۷) واصل گردید.

مدیر عامل روزنامه رسمی کشور - پورسینا

شماره ۱۰۰۰۸۷

۱۳۸۶/۹/۲۹

جناب آقای مهندس برقی

معاون محترم برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

جناب آقای دکتر عزیزی

معاون محترم توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور

پیرو ابلاغیه قانون مدیریت خدمات کشوری توسط ریاست محترم جمهوری به شماره ۱۳۶۷۳۷

مورد ۱۳۸۶/۸/۲۳، به پیوست تصویرنامه شماره ۱۴۹۲۷۰ مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۵ مجلس شورای اسلامی در خصوص اعمال اصلاح در ماده (۱۱۷) قانون فوق الذکر، جهت اطلاع و اقدام مقتضی ایفاده می‌گردد.

معاون حقوقی و امور مجلس - سید احمد موسوی
شماره ۱۴۹۲۷۰ مورخ ۱۳۸۶/۹/۲۵

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

نظر به اینکه مطابق نامه شماره ۱۳۸۶/۸/۱ رئیس محترم کمیسیون مشترک بررسی لایحه مدیریت خدمات کشوری عبارت «هیأتهای مستشاری» در ماده (۱۱۷) قانون مدیریت خدمات کشوری زائد بوده و باید حذف شود لذا خواهشمند است دستور اقدام عاجل صادر فرمائید.

نایب رئیس مجلس شورای اسلامی - محمد رضا باهنر

قانون تدوین و تنقیح قوانین و هقویقات کشور

ماده ۲ - کلیه دستگاههای حکومتی که مقررات وضع می‌کنند از قبیل هیأت دولت، شورای عالی انقلاب فرهنگی، هیأت عمومی دیوان عالی کشور، هیأت عمومی دیوان عدالت اداری همچنین دستگاههایی که مقررات آنها لزوم اجراء دارد، موظفند تمام مصوبات خود را جهت اعمال این قانون به مجلس شورای اسلامی ارسال نمایند.

تبصره - مجلس خبرگان، مجمع تشخیص مصلحت نظام، شورای عالی امنیت ملی و شورای نگهبان از شمول این ماده مستثنی می‌باشند.